

הקמטורא. ארצו של ספרים ובמנילה (ד' כו) קמטרי דספרי וכן ספר תורה עוקה לו מחילה. ודוקא ספר תורה וגם בחומשים יש להחמיר כמו בספר תורה אבל בשאר ספרים דיין בקמטריין וכן לאשר על המלחה (מליכס ב') לדעל קמטורא: ככלי בתוך כלי דמי. דהא גלימא לאו כליין הוא: מחילה עשרה. ואם לאו לא ישמש: תורה אור לדוכתיה. במקום מוטו: לאו קמטורא "כרבלו כבוד רבו דמי אמר רבי זמון מוספין הוא כל חרות שהרי קרבנות מיד אחר התמיד מוספין יכול להפלת מה שאין קן במנחה עות ומחלה והכי נמי כהלת שני קמיתא (ד:) לא לילוי איניש כהלת שני קמיתא כריש שחל ביחיד כו' אלמא בשאר ימות השנה יכול להפלת ולהכי מקדים תפלת המנחה לתפלת המוספין משום שהיא תדירה בכל יום חט"פ תפלת מוספין קודמת: תפלת ערבית מתפלת תפלת ששים. וה"ח והאמר רב לקמן (ד' כז:) תפלת ערבית רשות וק"ל כותיה באיכארי יוד קשה דלומר לקמן (ד' ל:) טעה התפלת יעלה ויבוא בלילה אין לומר משום דאין מקדשין בלילה ולמה ליה האי ליה תפלת ערבית תפלת דלמריין תפלת היינו לגבי מזה וזכרת דאז אמריין רבית מפניה אבל נעלה *ומיהו אם נראה דעבר זמנו עשה כל כך ולאחר זמנו עשיקו חכמים אש שכה ואפילו בעל כבוד לא יוכל לומר ליה מעוות לא

מסכת בבא קמא פרק "הכונס"

מבוא לסוגיא

לימוד המשנה

לימוד הסוגיא

הדרן עלך מי שמתו תפלת האמר: עד הערב תפלה: עד פלג המנחה

בגמרא מפרש לה: אין לה קבע כל הלילה זמנה ובגמרא מפרש מאי לשון חז"ל לה קבע: גבי מנוחה. אין קריאת שמע: לותיקין. המקיימין למנות ומחזירים לעשות דבר בזמנו ומלוותו מקדימים (ה) לאחר הגן החמה להתפלל וכי הנין במתני' למאחרים שלא יאחר יותר מלמות שמשם ואילך עבר הזמן: וטולי עלמא. שאר המתפללין המאחרין עד חצות יכולין לאחר וכו' לא: במנחה. היינו אחר חצות: אם תימאי לומר. כלומר אם תשיבני בשאלתי ממה שאמרו טעה ולא התפלל ערבית וכו': ופיון דעבד יזנו בטול קדבני. ואינו מקריבו ביום אחר אש זמנו קבוע גון *מוספים של כל יום ויום: מזביל

סידור טקסט משנה

לימוד המשנה

סידור טקסט הגמרא

חלקי הסוגיא

הבנת הלשון, מונחים תלמודיים,

לימוד הגמרא

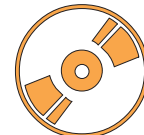
משימה

בחברותא

בקול

מידע

מודרך

לקמן
ובין
דיין

משימה 1 :
קראו את המידע המופיע בהמשך וענו על משימה 1

משימה

לימוד
בחברותא

בשלוש המשניות הראשונות של הפרק נלמדו דיני נזקי שן ורגל . מכאן נקטה משנתנו "צאן" ולא "שור" , והיא באה ללמד איזו שמירה פוטרת בנזקים אלו (קהתי)

קראו את המשנה בקול מתוך דף הגמרא לאחר מכן קראו את המשנה המחולקת, שימו לב לחלוקה .

מתני'.			
1	הכונס צאן לדיר	ונעל בפניה כראוי,	ויצאה והזיקה - פטור.
2		לא נעל בפניה כראוי,	ויצאה והזיקה - חייב.
3		נפרצה בלילה	
4	או	שפרצוה לסטים, הוציאוה לסטים	פטור.
5		הניחה בחמה,	
6	או	שמסרה לחרש שוטה וקטן,	ויצאה והזיקה - חייב.
7		מסרה לרועה -	נכנס הרועה תחתיו.
8		נפלה לגינה	ונהנית - משלמת מה שנהנית.
		ירדה כדרכה	והזיקה - משלמת מה שהזיקה.
			כיצד משלמת מה שהזיקה?
			שמין בית סאה באותה שדה
			כמה היתה יפה וכמה היא יפה.
		ר' שמעון אומר:	משלמת פירות גמורים,
		אכלה פירות גמורים	אם סאה - סאה,
			אם סאתים - סאתים.

הבנת הלשון

- הכונס - המקבץ למקום אחד.
- צאן- שם כולל לבהמה דקה: כבשים, אילים, עיזים ותישים.
- דיר- מקום מוגדר לשמירת הצאן.
- ליסטים- שודדים, גנבים.
- חמה- שמש.
- חרש- שאינו שומע ואינו מדבר.
- שוטה-אדם שאינו שפוי בדעתו.
- קטן- ילד צעיר שלא הגיע לגיל 13 שנים.
- רועה- אדם השומר על עדרי צאן ובקר ומוליכם למקום המרעה.
- יפה-שווה.
- פירות גמורים- פירות שבשלו כל צרכם.

מונחים תלמודיים ומושגים הלכתיים

- מתני' (מתניתין)-משנתינו, המשנה שאנו שונים (לומדים) עתה.
- פטור -לא מחויב בתשלום הנזקים.
- חייב -מחוייב לשלם על הנזקים.
- נכנס (הרועה) תחתיו - הרי הוא כמוהו (הרועה מקבל את האחריות כאילו הוא הבעלים של הצאן).
- בית סאה - שדה ששטחו מספיק לזריעת סאה של גרגירי תבואה. מידות השטח 50 אמה על 50 אמה.
- סאה - אחת ממידות הנפח של היבש והלח (13.3 ליטר בערך).
- סאתיים- כמות כפולה של סאה.

לימוד המשנה

קריאה

בקול

בשלוש המשניות הראשונות של הפרק נלמדו דיני נזקי שן ורגל. מכאן נקטה משנתנו "צאן" ולא "שור", והיא באה ללמד איזו שמירה פוטרת בנזקים אלו (קהתי)

קראו את הפירוש למשנה

המשנה דנה במספר מקרים העלולים להתרחש לאחר שהאדם כונס את הצאן שברשותו לדיר:

במקרה הראשון, בעל הבהמה **נעל בפניה כראוי**. אך למרות שרוח רגילה ומצויה, לא היתה מסוגלת לפתוח את פתחו של הדיר, קרה משהו לא צפוי, **ויצאה** בהמתו **והזיקה** בכך שאכלה (נזק זה קרוי-ישן) או דרסה ברגליה (נזק זה קרוי-רגל) את יבולו של אדם אחר. במקרה שכזה, הדין הוא, שבעל הבהמה ה'דקה' **פטור** מתשלום הנזקים אותם גרמה בהמתו.

במקרה השני, בעל הבהמה **לא נעל בפניה כראוי**. והבהמה - שהשמירה עליה היתה כזו שלא מסוגלת לעמוד אפילו בפני רוח רגילה - **יצאה** מן הדיר **והזיקה** ברגליה תוך כדי הליכתה, או שאכלה את יבולו של אדם זר. במקרה זה, הדין הוא שבעל הבהמה **חייב**.

במקרה השלישי, הבהמה היתה נעולה כראוי. דלת הדיר לא היתה אמורה להפתח ברוח רגילה. אך בכל זאת, משהו לא צפוי קרה והדלת **נפרצה** מעצמה **בלילה**, או **שפרצה** את דלת הדיר אנשים שהם גנבים **ולסטים**, וכתוצאה מכך יכלה הבהמה לצאת בחופשיות מן הדיר, **ויצאה והזיקה**. במקרה זה, הדין הוא שבעל הבהמה **פטור**.

במקרה הרביעי, **פרצו הגנבים** את דלת הדיר. הם לא הוציאו את הבהמה בידיהם, אך קולותיהם, תנועותיהם ומקום עמידתם גרמו לכך **שהבהמה נמלטה מהם**, החוצה מן הדיר. למרות זאת נחשב הדבר כאילו **הוציאו לסטים**. לכן, גם במקרה זה - **לסטים חייבים**.

במקרה החמישי, בעל הבהמה **הניחה בחמה**, במצב בו חום השמש עלול להוציא אותה משלוותה ולגרור לה **להתנהגות לא רגועה**.

או, **מקרה נוסף** - **שישי**, **שמסרה** לאנשים שאין להם את היכולת הפיזית, השכלית או את שיקול הדעת המתאים, כגון **אם מסרה לחרש שוטה וקטן, ו** - כתוצאה מחוסר התאמתם של אלו לתפקיד שמירה והשגחה על הבהמה - **יצאה והזיקה**. בשני המקרים הללו, הדין הוא **שבעל הבהמה חייב** בנזקי אכילתה או דריסת רגליה.

במקרה השביעי, עוסקת המשנה ברועה צאן אחד **שמסרה לרועה**-צאן אחר (כך מסבירה הגמרא), שאמור היה מתוקף תפקידו לשמור על הפרה שמירה רגילה. במקרה זה, קובעת המשנה שאם **הזיקה הבהמה**, בזמן היותה תחת אחריותו של רועה הצאן השני. **נכנס הרועה תחתיו** של רועה הצאן הראשון. זאת-אומרת, **הרועה השני מתחייב על תשלום נזק**, או נפטר מחיוב לתשלום נזק, ממש כמו שהיה מתחייב או נפטר הרועה הראשון. כמובן שכך יהיה (כפי שכבר נלמד בפרק רביעי) גם במקרה בו הרועה הראשון שמר בעצמו על בהמה שקיבל מהבעלים.

במקרה השמיני, מדובר על בהמה דקה **שהלכה במקום שמותר לה ללכת בו**, והחליקה הצידה **ונפלה לגינה** פרטית ללא שהתכוונה לכך. בזמן היותה בגינה זו, **אכלה מערוגות הגינה ונהנית**. הדין במקרה זה הוא **שמשלמת מה שנהנית** באכילתה, ולא בדרך הילוכה, מכיוון שאין לה הנאה ממה שהיא רומסת ברגליה. ומכיוון שאין זה כל-כך משנה לבהמה אם אכלה תבואה זולה או יקרה, משלם בעליה על הנאתה, לא לפי שווי המאכל עצמו, אלא לפי שוויים של שעורים, המשמשים כמאכל זול לבהמות.

דין אחר יהיה במקרה שבו **ירדה הבהמה כדרכה**, מתוך כוונה לאכול בגינה זו, **והזיקה**. במקרה זה, מכיוון שהגיעה לגינה מרצונה ולא באונס **משלמת מה שהזיקה**. זאת-אומרת שהתשלום יחושב לפי כל הנזק בגינה. גם מה שנדרס ברגליה וגם מה שאכלה. **כיצד משלמת מה שהזיקה?** כיצד יחשבו סכום זה? מסבירה המשנה ששווי הפיצוי הכספי יהיה לפי החשבון הבא: **שמיין בית סאה באותה שדה**. מבצעים שתי הערכות. קודם מעריכים **כמה היתה יפה** גינה שכזו, בגודל של 'בית סאה' (חמישים על חמישים אמה) לפני הנזק. ואז מבצעים הערכה שניה בגינה שכזו, בגודל של חמישים על חמישים אמה - כמה היא יפה לאחר הנזק. לאחר שקבלנו שתי תוצאות (האחת של גינה שכזו, בגודל חמישים על חמישים לפני הנזק שאירע. השנייה, של גינה שכזו, לאחר הנזק) מחשבים את הפער בין שווי הגינה השלמה לשווי הגינה הניזוקה. הפער בשווי הגינות הוא הנזק שנגרם לבעל הגינה, והוא הסכום אותו בעל הבהמה צריך לשלם לבעל הגינה. **רבי שמעון אומר** שהחשוב שהובא כאן, נכון במצב בו אין בגינה פירות בשלים הראויים לאכילה. אך אם הבהמה **אכלה פירות גמורים** - **משלמת פירות גמורים**. במקרה כזה, יש לשלם את שווי הפירות שהושחתו, לפי כמותם ושוויים: **אם סאה- סאה. אם סאתים - סאתים**.

קריאה ראשונה :

- קרא את הסוגיא הראשונה החל מ "ורמינהו" עד "לא יהבי ליה",
 1. שים לב לצבעים ולחלוקה של טקסט הגמרא.
 2. שים לב למבנה הסוגיא , שאלה ותשובה .

	<p>1 ברייתא - (ברייתא להבנת המשנה)</p> <p>איזהו כראוי, ואיזהו שלא כראוי?</p>	<p>ת"ר:</p>
<p>זהו כראוי.</p> <p>זהו שלא כראוי.</p>	<p>דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה -</p> <p>שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה -</p>	
<p>2 בירור (בירור סברת המשמה לדעתו של מי ?)</p>	<p>א"ר מני בר פטיש:</p> <p>מאן תנא מועד דסגי ליה בשמירה פחותה?</p> <p>ר יהודה היא.</p> <p>דתנן:</p> <p>קשרו בעליו במוסירה ונעל לפניו כראוי, ויצא והזיק, אחד תם ואחד מועד - חייב,</p>	
<p>3 קביעה (דעת המשנה - דעתו של ר' יהודה)</p>	<p>דברי רבי מאיר.</p> <p>רבי יהודה אומר:</p> <p>תם - חייב,</p> <p>מועד - פטור,</p> <p>שנאמר: "ולא ישמרנו בעליו", ושומר הוא זה.</p> <p>אין לו שמירה אלא סכין.</p>	
<p>4 הוכחה (דעת המשנה היא דעתו של ר' יהודה)</p>	<p>רבי אלעזר אומר:</p> <p>אפילו תימא רבי מאיר, שאני שן ורגל, דהתורה מיעטה בשמירתן.</p> <p>דאמר ר' אלעזר, ואמרי לה במתניתא:</p> <p>תנא: ארבעה דברים התורה מיעטה בשמירתן, ואלו הן: בור ואש, שן ורגל.</p> <p>בור, דכתיב (שמות כ"א): "כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו".</p> <p>הא כסהו - פטור.</p> <p>אש, דכתיב (שמות כ"ב): "שלם ישלם המבעיר את הבערה".</p> <p>עד דעביד כעין מבעיר.</p> <p>שן, דכתיב (שמות כ"ב): "ובער בשדה אחר".</p> <p>עד דעביד כעין ובער.</p> <p>רגל, דכתיב "ושלח".</p> <p>עד דעביד כעין ושלח.</p> <p>ותניא:</p> <p>"ושלח" - זה הרגל.</p> <p>וכן הוא אומר (ישעיהו ל"ב): "משלחי רגל השור והחמור".</p> <p>"ובער" - זה השן.</p> <p>וכן הוא אומר: (מלכים, א, יד): "כאשר יבער הגלל עד תומו".</p> <p>טעמא דעביד כעין "ושלח", "ובער", הא לא עביד - לא.</p>	
<p>5 בירור (בירור להעמדת המשנה גם דעת ר' מאיר)</p>		

משימה 3 :

1. עיין בדף הגמרא וצבע באדום מונחים תלמודיים המבטאים קושיה ובירוק מונחים תלמודיים המבטאים תירוץ , ובחום מונחי בירור (היעזרו בדף המונחים וביאורי המילים)
 2. כעת צבע באדום בדף הגמרא את כל השאלה ובירוק את כל התשובה

משימה 4 :

1. עיין בחלוקת טקסט הגמרא שלעיל , נסה להבין את פשר החלוקה .

קריאה שניה

קרא את הסוגיא על פי החלוקה שצבעת, נסה להבין את הגמרא, היעזר בפירוש המצורף ובביאורי המילים.

1 ברייתא - (ברייתא להבנת המשנה)

מה נחשב, מבחינת החוק לשמירה ראויה על בהמה? שמירה מסוג כזה, שלמרות שהיא פשוטה ופחותה, אם יקרה משהו לא צפוי, אי-אפשר יהיה לבוא בטענות כלפי מי שהכניס את הבהמה לדיר? על-כך משיבים חכמים בברייתא: **דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה - זהו כראוי. שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה - זהו שלא כראוי.**

פשט, פשט, פשט..... קודם כל נבין מה כתוב, אחר כך נעיין בראשונים להבין למה כתוב. (אם לא כתוב בגמרא עצמה, למה כתוב...)

ת"ר שנו (למדו) חכמים בקובץ הלכה, שאיננו מופיע במשנה (ברייתא), אך חכמים ידעו אותו וחשבו שהוא קשור למה שנאמר במשנה, ואולי ניתן להיעזר בו כדי להבין טוב יותר את המשנה: **איזהו כראוי, ואיזהו שלא כראוי?**

2 בירור (בירור סברת המשמה לדעתו של מי?)

מאן תנא מועד דסגי ליה בשמירה פחותה? מיהו החכם שלימד משנה זו? מיהו החכם שדעתו היא ששמירה פחותה מספיקה גם כאשר מדובר על בהמה מועדת לנזק?

אמר רב מני בר פטיש לאחר שלמד את המשנה ואת הברייתא: הרי מדובר במשנה על צאן שהזיק ברגליו - תוך כדי הליכתו, או בפיו- תוך כדי אכילתו. כל בהמה מועדת לנזקים מסוג זה. יוצא שהמשנה מדברת על בהמה מועדת לנזק, ובכל-זאת בנזק. על-כך שואל רב מני בר פטיש:

3 קביעה (דעת המשנה - דעתו של ר' יהודה)

על-כך עונה הגמרא: **רבי יהודה היא.**

4 הוכחה (דעת המשנה היא דעתו של ר' יהודה)

מועד - פטור. זאת-אומרת: על נזקים שבהמה זו 'מועדת' להם, וצפוי שהיא תגרום אותם, כמו למשל 'שן' ו'רגל' - על נזקים כאלו, אין היא חייבת לשלם. ולמה? על-כך עונה הגמרא, שכאשר התורה פירטה את סיפורה של הבהמה, שבעליה חייב לשלם על הנזק, היא הדגישה שבעל הפרה או הרועה שלה, לא שמר עליה. **שהרי כך נאמר: "ולא ישמרנו בעליו"**. לכן, ניתן להניח, שאם הבעלים או הרועה שמרו על הבהמה שמירה ראויה, יהיה הבעלים פטור. והרי במקרה המובא כאן - **שמור הוא זה.**

לאחר שהגמרא קובעת שהדעה המובאת במשנה היא של רבי יהודה. היא מציגה את ההוכחה לכך מהמקורות: **דתנן.** שנינו (למדנו) במשנה על מחלוקת תנאים בנוגע לסוג השמירה הדרוש בכדי לפטור בעלי בהמות מתשלומי נזק שעשו בהמותיהם. המקרה עליו יש מחלוקת דומה למקרה המובא במשנת ה'כונס צאן לדיר'. גם במקרה זה מדובר על צאן **שקשרו בעליו במוסירה ונעל לפניו כראוי, ויצא והזיק.** למרות שהיה קשור בחבל, ומחסום העומד ברוח מצויה מנע את יציאתו החוצה. לשיטת רבי מאיר, בין אם הבהמה נחשבת למועדת לנזק שעשתה, ובין אם היא לא מועדת - **אחד תם ואחד מועד - חייב** בעל הבהמה לשלם על הנזק שנגרם. אלא-אם-כן, הבהמה היתה סגורה ושמורה באופן מעולה. במקרה כזה הבעלים יהיה פטור מתשלום פיצוי. כאמור, אלו **דברי רבי מאיר.**

רבי אלעזר אומר: אף פעם לא יוכל האחראי על הבהמה להפטר מחובת פיצוי כספי על הנזק אותו גרמה הבהמה. גם אם מדובר בנזק שהיא מועדת לו וגם אם מדובר בנזק שלא צפוי שהיא תגרום. גם אם שמר עליה שמירה מעולה, עליו יהיה לשאת בתוצאות הנזק שנגרם. אף שמירה לא תחשב למספיק טובה. ולכן, מסכם רבי אלעזר את דבריו בצורה חד-משמעית: אם רוצה הבעלים להיות בטוח שלא יחויב בנזקים עתידיים של בהמתו, **אין לו** לבעלים, דרך אחרת של **שמירה** בכדי למנוע את חיובו על נזקי בהמתו, **אלא** לשים קץ לחייה על-ידי **סכין....**

רבי יהודה אומר: תם - חייב. זאת-אומרת: על נזקים שלא היה צפוי שבהמה זו תגרום, והיא נחשבת כ'תם' (תמימה) לגביהם, כמו למשל נזק מנגיחה - 'קרן' - על נזקים כאלו, יהיה על בעל הבהמה לשלם פיצוי לניזוק. כמובן, שאם הבהמה היתה סגורה באופן מעולה, שיכול לעמוד גם בפני רוח חזקה מאד, לא יהיה הבעלים חייב לשלם פיצוי לניזוק. פשט, פשט, פשט..... קודם כל נבין מה כתוב, אחר כך נעיין בראשונים (כמו למשל: רש"י) ונסה להבין למה כתוב. (אם לא כתוב פה בגמרא עצמה, למה כתוב...)

עין טבלה

קריאה שניה

קרא את הסוגיא על פי החלוקה שצבעת, נסה להבין את הגמרא, היעזר בפירוש המצורף ובביאורי המילים.

5 בירור (בירור להעמדת המשנה גם דעת ר' מאיר)

דלת היכולה לעמוד ברוח מצויה, בגלל (ש)דהתורה עצמה **מיעטה בשמירתן**. זאת-אומרת: אולי רבי מאיר מודה שהתורה לא חייבה שמירה מעולה ומיוחדת מפני נזקי שן ורגל. לעומת זאת, על בהמה המועדת לנזקי קרן, יש לשמור שמירה מעולה, בכדי להמנע מחיוב על נזק עתידי.

(דשהרי)אמר ר' אלעזר, (ואף)אמרי לה **במתניתא תנא: ארבעה דברים התורה מיעטה בשמירתן, ואלו הן: בור ואש, שן ורגל.**

כאמור, שלושת הדעות שהובאו כאן, מופיעות במשנה שהובאה ע"י האמוראים, ממקום אחר, בכדי להוכיח שמשנתנו -'הכונס צאן לדיר' - היא כשיטת רבי יהודה. בשלב זה, מנסים האמוראים לבדוק האם ניתן להעמיד את משנתנו (להסביר את הנאמר במשנת 'הכונס צאן לדיר', שבעל בהמה ששמר על בהמתו שמירה ראויה, לא יחוייב בנזקים שהבהמה מועדת להם) גם לשיטת רבי מאיר. **אפילו תימא** ניתן אולי לומר, שמשנתנו מובנת גם לשיטת **רבי מאיר**. יתכן שאף רבי מאיר יסכים ש**שאני** (שונים) נזקי **שן ורגל**, עליהם מדובר במשנה, מנזקי נגיחת-'קרן' של בהמה מועדת. זאת אומרת שיתכן שגם לשיטת רבי מאיר, כשהחשש הוא מנזקי 'שן' ו'רגל', להם הבהמה מועדת כל-הזמן, תספיק שמירה פחותה -

מהיכן יודעים שלהפטר מחיוב על נזקי **בור** מספיקה שמירה פחותה?
 (דשהרי)כתיב: **"כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו"**. הא מכאן ניתן להסיק שאם **כסהו** - יהיה **פטור** מתשלום, במקרה של נזק.

מהיכן יודעים שלהפטר מחיוב על נזקי **אש** מספיקה שמירה פחותה?
 (דשהרי)כתיב: **"שלם ישלם המבעיר את הבערה"**. מכאן ניתן להסיק שאין חובת פיצוי על נזקי אש, **עד דעביד** (עד שיעשה פעולה שהיא) **כעין "מבעיר"**. זאת-אומרת עד שיפשע ממש בגרימתו לאש.

מהיכן יודעים שלהפטר מחיוב על נזקי **שן** מספיקה שמירה פחותה?
 (דשהרי)כתיב: **"ובער בשדה אחר"**. מכאן ניתן להסיק שאין חובת פיצוי על נזקי שן **עד דעביד** (עד שעשה פעולה שהיא) **כעין "ובער"**. זאת-אומרת עד שיפשע ממש, כמו למשל שיתן לבהמתו לאכול במו ידיו מתבואת שדה האחר.

מהיכן יודעים שלהפטר מחיוב על נזקי **רגל** מספיקה שמירה פחותה?
 (דשהרי)כתיב: **"ושלח"**. מכאן ניתן להסיק שאין חובת פיצוי על נזקי רגל **עד דעביד** (עד שעשה פעולה שהיא) **כעין "ושלח"** זאת-אומרת עד שיפשע ממש בשמירתו על הבהמה, עד כדי שגורם לה מיוזמתו ללכת.

אורי ברור שהמושג 'ושלח' - משמעותו נזקי רגל, והמונח 'ובער' - משמעותו נזקי שן, שהרי **תניא** (למדנו בברייתא): **"ושלח" - זה הרגל, וכן הוא הנביא (ישעיהו, פרק לב) אומר: "משלחי רגל השור והחמור"**. **"ובער" - זה השן, וכן הוא הנביא (מלכים א, י"ד) אומר: "כאשר יבער הגלל עד תומו"**.

לכן, **טעמא** (הטעם) לכך שניתן לחייב את בעל הבהמה בנזקי 'שן' ו'רגל' של בהמתו, הוא מפני **דעביד** (שעשה פעולה שהיא) **כעין 'ושלח', 'ובער'**. הא מכאן ניתן להסיק שאם **לא עביד** (לא עשה פעולה שכזו) - **לא** ניתן יהיה לחייבו על נזקי 'שן' ו'רגל' של בהמתו.

אם-כן, מקובץ הלכה זה שהובא כאן בשם רבי אלעזר, ניתן להניח שגם ר' מאיר מודה שבמקרה של נזקי 'שן' ו'רגל', לא ניתן יהיה לחייב את בעלי הבהמה, כל זמן שלא פשע בשמירתם. גם אם שמר עליהם שמירה פחותה - יהיה פטור מפיצוי על נזקיהם.

מינוחים תלמודיים

מונחים המבטאים

מונחים המבטאים

* גמ' (גמרא) -
 * ת"ר (תנו-רבנן) - שנו רבותינו, מילות פתיחה
 להבאת ברייתא (קובץ הלכה שאיננו מופיע
 במשניות). ברייתא זו הייתה מוכרת וידועה.

הבנת הלשון

* רוח מצויה - רוח רגילה, רוח בינונית.
 * מאן תנא - מיהו התנא, מהו התנא ששונה את הדין ש...
 * דסגי ליה - מספיק לו, דיו.
 * מוסירה - חבל המשמש לרתימת (קשירת) בהמות.
 * אחד (תם) ואחד (מועד) - דין אחד לשניהם.

מושגים הלכתיים

* תם - שלא הזיק שלוש פעמים, ההפך מ'מועד'.
 * מועד - הזיק שלוש פעמים ומעלה, ההפך מ'תם'.
 * אין לו שמירה אלא סכין -

טבלאות סיכום

ר' אלעזר	ר' יהודה	ר' מאיר	
שמירה פחותה- חייב שמירה מעולה - חייב	שמירה פחותה- חייב שמירה מעולה - פטור	שמירה פחותה- חייב שמירה מעולה - פטור	תם
שמירה פחותה- חייב שמירה מעולה - חייב	שמירה פחותה- פטור שמירה מעולה - חייב	שמירה פחותה- חייב שמירה מעולה - פטור	מועד